

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

501. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 10 I 11 WRZEŚNIA 2014 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością

COM(2014) 212 final – 2014/0120 (COD)

(2014/C 458/04)

Sprawozdawca: **Oliver RÖPKE**

Parlament Europejski, w dniu 16 kwietnia 2014 r., oraz Rada, w dniu 6 maja 2014 r., postanowiły, zgodnie z art. 50 TFUE, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością

COM(2014) 212 final – 2014/0120 (COD).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 15 lipca 2014 r.

Na 501. sesji plenarnej w dniach 10–11 września 2014 r. (posiedzenie z 10 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 127 do 50 – 15 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Wniosek Komisji Europejskiej dotyczący dyrektywy w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (*Societas Unius Personae* – SUP) ⁽¹⁾ ma ułatwić działalność transgraniczną MŚP. W obecnej formie nie wydaje się on Komitetowi dostatecznie dopracowany, zawiera bowiem wiele postanowień, które niosą ze sobą (poważne) potencjalne zagrożenia dla prawidłowości transakcji handlowych dokonywanych na jednolitym rynku oraz dla interesów wierzycieli, konsumentów i pracowników. EKES zaleca więc usilnie Komisji, aby uwzględniła i wdrożyła propozycje poczynione w niniejszej opinii.

1.2 Wybrana podstawa prawna wniosku (art. 50 TFUE) nie jest przekonująca i wydaje się, że zdecydowano się na nią przede wszystkim w celu obejścia wymogu jednomyślności w Radzie i uniknięcia niepowodzenia wniosku, jak miało to miejsce w przypadku europejskiej spółki prywatnej (SPE). Choć założeniem jest, że SUP ma być formalnie zapisana w krajowych systemach prawnych jako alternatywna forma spółki, to jest oczywiste, że istotne cechy jej funkcjonowania wyznaczać będzie prawo ponadnarodowe. Dlatego właściwą podstawą prawną byłby w tym kontekście art. 352 TFUE.

1.3 EKES popiera postulat mówiący o tym, że należy w jak największym stopniu ułatwić MŚP zakładanie spółek. Określony minimalny próg kapitału zakładowego w przypadku SUP wynoszący 1 EUR oraz zakaz zobowiązywania spółki do tworzenia kapitału rezerwowego de facto ograniczają odpowiedzialność „do zera”. Mogą one sprawiać, iż uczestnicy rynku wymagać będą osobistych gwarancji właściciela przedsiębiorstwa dla zabezpieczenia osób trzecich (konsumentów, dostawców, wierzycieli), co zniweczy korzyści wynikające z formy prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

⁽¹⁾ COM(2014) 212 final.

1.4 EKES podkreśla potrzebę zachęcania do tworzenia spółek o dobrej kondycji finansowej i proponuje w związku z tym, by określić wysoki i odpowiadający celowi działalności gospodarczej kapitał zakładowy SUP w formie „progu wiarygodności”, tak aby uwzględnione zostały również interesy wierzycieli, konsumentów, pracowników i ogółu społeczeństwa i aby uniknąć zagrożeń dla handlu. W tym kontekście można skorzystać z doświadczeń niektórych państw członkowskich, w których obniżenie kapitału zakładowego wymaganego do wpłaty od razu po założeniu spółki zostało skompensowane przez „model oszczędności”, zgodnie z którym w kolejnych latach należy utworzyć kapitał rezerwowy, aby zapobiec długotrwałemu niedokapitalizowaniu spółki. Z myślą o zapewnieniu jasności nazewnictwa, do nazwy SUP należy dodać także odniesienie do ograniczenia odpowiedzialności oraz do państwa, w którym dokonano rejestracji spółki.

1.5 EKES jest zdania, że SUP nie powinna być rejestrowana w miejscu, w którym nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej (tylko na zasadzie skrzynki listowej). Przewidziane po raz pierwszy dla europejskiej formy spółki rozdzielenie siedziby statutowej i siedziby zarządu stanowi zatem precedens, który budzi zastrzeżenia EKES-u. W połączeniu z przepisem, że SUP powinna podlegać prawu kraju, w którym została wpisana do rejestru, może to prowadzić do zagrożenia praw do partycypacji pracowniczej, a także do obchodzenia krajowych uregulowań podatkowych.

1.6 W przypadku formalnego przeniesienia siedziby statutowej i wynikającej z tego zmiany statutu spółki nie można wykluczyć osłabienia prawa do współdecydowania w organach przedsiębiorstwa (radzie nadzorczej czy zarządzie). EKES opowiada się stanowczo za tym, by siedziba statutowa była również siedzibą zarządu SUP, zgodnie z uregulowaniami odnoszącymi się do innych ponadnarodowych form prawnych (europejskiej spółki akcyjnej, spółdzielni europejskiej). Ponadto EKES wzywa do zagwarantowania praw do współdecydowania obowiązujących w państwie członkowskim, w którym dana SUP prowadzi zasadniczą działalność gospodarczą, oraz wzywa do zdecydowanej walki z nieuczciwą konkurencją. Dlatego też EKES za niezbędne uważa jednolite uregulowanie kwestii SUP także w odniesieniu do partycypacji pracowniczej.

1.7 Zdaniem EKES-u z punktu widzenia założyciela spółki ważne jest zapewnienie możliwości szybkiego utworzenia spółki w odpowiednim okresie czasu. Rejestracja SUP wyłącznie z wykorzystaniem procedury online może jednak rodzić problemy i zagrożenia, jeśli nie będzie sprawdzana tożsamość założyciela spółki. Rezygnacja ze sprawdzania tożsamości przyczyniałaby się do braku przejrzystości wobec partnera biznesowego, podważałaby prawidłowość transakcji handlowych i osłabiałaby interesy konsumenta. W ten sposób wsparto by i ułatwiono zakładanie firm działających na zasadzie skrzynek listowych oraz pozorne samozatrudnienie. Aby jednak uwzględnić dążenie do rejestracji online, należy umożliwić państwom członkowskim fakultatywnie przewidzenie takiej opcji. W takim przypadku musi ona jednak wiązać się z uprzednią kontrolą tożsamości oraz udzieleniem założycielowi spółki stosownych informacji i porad przez właściwy organ lub notariusza.

1.8 EKES z zadowoleniem przyjmuje cel, jakim jest ułatwienie prowadzenia działalności MŚP (w tym nowo zakładanym firmom i mikroprzedsiębiorstwom) na jednolitym rynku poprzez wprowadzenie nowej formy przewidzianej w prawie spółek. Aby zapewnić wsparcie MŚP w kontekście wniosku dotyczącego dyrektywy, potrzebne jest ograniczenie zakresu obowiązywania dyrektywy do tychże przedsiębiorstw. Instrument ten w zamyśle nie ma oferować działającym na arenie międzynarodowej koncernom możliwości prowadzenia w formie SUP spółek zależnych zatrudniających setki lub tysiące pracowników. Dlatego EKES proponuje, by forma SUP była dostępna jedynie dla przedsiębiorstw spełniających kryteria art. 3 ust. 2⁽²⁾ dyrektywy 2013/34/UE (dyrektywy o rachunkowości)⁽³⁾. Oznaczałoby to, iż z chwilą osiągnięcia pewnej wielkości dana SUP musi zmienić formę prawną.

1.9 Należy zauważyć, że przyjęcie wniosku dotyczącego dyrektywy w wielu państwach członkowskich podważyłoby krajowe zasady prawa spółek dotyczącego spółek kapitałowych. W związku z wybraną podstawą prawną EKES wyraża wątpliwość, czy wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości. Z tego powodu EKES postuluje, by z formy prawnej SUP mogły korzystać tylko przedsiębiorstwa prowadzące działalność transgraniczną, które w momencie rejestracji prowadziły działalność w przynajmniej dwóch państwach członkowskich lub które w sposób wiarygodny wykażą, że najpóźniej po upływie danego okresu (np. dwóch lat) od rejestracji będą prowadzić działalność w przynajmniej dwóch państwach członkowskich. Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie statutu fundacji europejskiej (FE)⁽⁴⁾ oraz dotyczące go wstępne sprawozdanie Parlamentu Europejskiego mogą tu posłużyć za wzór.

⁽²⁾ Na dzień bilansowy nie zostaną przekroczone dwa z trzech następujących kryteriów: suma bilansowa – 4 000 000 euro; przychody netto ze sprzedaży – 8 000 000 euro; przeciętna liczba zatrudnionych w roku obrotowym – 50.

⁽³⁾ Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19.

⁽⁴⁾ COM(2012) 35 final.

1.10 Z przytoczonych powodów EKES, choć docenia starania Komisji, by wesprzeć MŚP w kontekście prawa spółek, dostrzega jednak jeszcze dużą potrzebę przedyskutowania konkretnych treści dyrektywy. Aby zapewnić pozytywny odbiór wniosku, EKES za niezbędne uważa wdrożenie propozycji zawartych w niniejszej opinii. W szczególności należy wypracować zrównoważone rozwiązania w ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami, z którymi Komisja niestety nie skonsultowała się w równej mierze przed przedstawieniem wniosku.

2. Informacje ogólne o wniosku dotyczącym dyrektywy

2.1 Poprzez wniosek w sprawie statutu europejskiej spółki prywatnej (statutu SPE)⁽⁵⁾ Komisja Europejska już w 2008 r. chciała zapewnić MŚP instrument ułatwiający prowadzenie działalności transgranicznej, który byłby prosty, elastyczny i jednolity we wszystkich państwach członkowskich. Inicjatywa ta nie została ostatecznie przyjęta przez Radę, w związku z czym Komisja ogłosiła w ramach programu REFIT wycofanie wniosku w sprawie SPE⁽⁶⁾.

2.2 Przeprowadzając ogólne konsultacje społeczne dotyczące przyszłości prawa spółek (luty 2012 r.) oraz bardziej szczegółowe konsultacje społeczne online w zakresie spółek jednoosobowych (czerwiec 2013 r.), Komisja dała zainteresowanym stronom możliwość przedstawienia opinii w tej sprawie. Ponadto 13 września 2013 r. odbyło się spotkanie Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego i Usług z przedstawicielami przedsiębiorców, którego tematem była planowana inicjatywa Komisji. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Komisję w spotkaniu uczestniczyły między innymi Konfederacja Europejskiego Biznesu (BusinessEurope), Europejskie Stowarzyszenie Małych Przedsiębiorstw (European Small Business Alliance), izby przemysłowo-handlowe oraz Stowarzyszenie Europejskich Izb Przemysłowo-Handlowych (Eurochambers). Na spotkanie nie zostali jednak zaproszeni przedstawiciele pracowników ani nie przeprowadzono podobnych konsultacji ze związkami zawodowymi i organizacjami konsumenckimi.

2.3 W rezultacie Komisja przedstawiła 9 kwietnia 2014 r. wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (SUP), który wyraźnie określa się jako alternatywę dla SPE. Celem jest ułatwienie MŚP zakładania spółek poza granicami kraju.

2.4 Państwa członkowskie powinny określić w swoich systemach prawnych formy przewidziane w krajowym prawie spółek, które podlegałyby tym samym przepisom w całej UE oraz które określano by tym samym skrótem – SUP (*Societas Unius Personae*). Wyraźnym celem wniosku jest ograniczenie kosztów założenia spółki oraz kosztów operacyjnych. We wniosku przewidziano uproszczoną procedurę rejestracji online oraz prawie całkowicie zrezygnowano z ustanawiania minimalnego progu kapitału zakładowego. Wierzyciele byłiby chronieni dzięki nałożeniu na członków zarządu obowiązku kontrolowania wypłat zysku.

2.5 Państwa członkowskie nie mogłyby wymagać, żeby siedziba statutowa i zarząd spółki znajdowały się w tym samym państwie członkowskim. Dzięki temu po raz pierwszy rozdzielenie tych siedzib uznano za dopuszczalne w przypadku europejskiej formy spółki. Ponadto SUP powinna działać zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego, w którym została zarejestrowana. We wniosku Komisji nie poruszono w żaden sposób kwestii partycypacji pracowniczej.

2.6 Komisja twierdzi, że w przedmiotowym projekcie nie ustanawia się „nowej ponadnarodowej formy prawnej w odniesieniu do spółki jednoosobowej”, a celem tego wniosku jest stopniowe zniesienie „ograniczeń swobody przedsiębiorczości”. W związku z tym wniosek ten opiera się na art. 50 ust. 2 lit. f) TFUE.

3. Uwagi wstępne

3.1 Z doświadczeń poszczególnych państw członkowskich wynika, że w niektórych branżach atrakcyjniejszym wyjściem dla przedsiębiorstwa jest zlecenie pracy osobie prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niż zatrudnienie nowego pracownika. Nierzadko obchodzi się w ten sposób krajowe porozumienia zbiorowe. Przedstawiony projekt dyrektywy, który ułatwi założenie SUP bez wpłaty kapitału, przy jednoczesnym zachowaniu ograniczenia odpowiedzialności, oraz który umożliwi rozdzielenie siedziby statutowej i siedziby zarządu, będzie dalszym bodźcem do rozwoju pozornego samozatrudnienia. Sytuacja taka zazwyczaj dotyka osoby o słabej pozycji na rynku pracy, które najbardziej potrzebują ochrony prawa pracy i układów zbiorowych.

⁽⁵⁾ COM(2008) 396 final.

⁽⁶⁾ Zob. załącznik do COM(2013) 685 final.

3.2 EKES zauważa, że przeważająca większość przedsiębiorstw i pracowników w UE przestrzega obowiązujących przepisów. Jednakże ze względu na proponowany kształt SUP EKES dostrzega w tym tworze potencjalne ryzyko wzrostu liczby oszustw biznesowych, innych czynów przestępczych (np. prania pieniędzy) czy pozornego samozatrudnienia. Założyciele będą na przykład mogli dowolnie wybrać lub zmienić „wirtualną” siedzibę statutową albo ukryć swoją tożsamość poprzez utworzenie „szkatułkowych” struktur mających swoje rozgałęzienia w całej Europie. W związku z tym projekt dyrektywy jest sprzeczny z podejmowanymi w Europie staraniami na rzecz zwalczania prania pieniędzy.

3.3 Nasuwają się wątpliwości co do tego, czy omawiany projekt dyrektywy pozwoli urzeczywistnić pozytywne dążenia Komisji zmierzające do wsparcia transgranicznej działalności MŚP. EKES zwraca uwagę na fakt, iż niektóre państwa członkowskie już w trakcie negocjacji dotyczących europejskiej spółki prywatnej opowiadały się za określeniem wysokiego minimalnego wymogu kapitałowego, siedzibą statutową i siedzibą zarządu w jednym państwie oraz jednolitymi standardami w zakresie partycypacji pracowniczej. Zdaniem EKES-u bezcelowe jest to, że w przedłożonym wniosku lekceważy się uzasadnione żądania tych państw członkowskich.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Podstawa prawna i zakres obowiązywania

4.1.1 Przedstawiając nowy wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, Komisja ma w rzeczywistości na celu wprowadzenie europejskiej spółki prywatnej. Zakres uregulowania nowej formy prawnej – SUP – jest zasadniczo identyczny jak ten, który przewidziano w odniesieniu do europejskiej spółki prywatnej. SUP nie tylko ma mieć ujednoliconą europejską nazwę, lecz wszelkie istotne cechy funkcjonowania SUP (założenie spółki, minimalny kapitał zakładowy, siedziba statutowa, umowa spółki) są siłą rzeczy wyznaczone przez prawo ponadnarodowe. W sensie materialnym SUP należy określić jako ponadnarodową formę prawną, dla której właściwą podstawę prawną stanowiłby art. 352 TFUE.

4.1.2 Choć zgodnie z wnioskiem dotyczącym SUP ostatecznie ma istnieć 28 różnych SUP, nie oznacza to, że jest to krajowa forma prawna. Także spółka europejska (SE) ma 28 różnych wariantów, ale nikt nie podaje w wątpliwość jej ponadnarodowego charakteru. Dlatego też należy zgłosić poważne wątpliwości co do słuszności zastosowania przez Komisję art. 50 TFUE jako podstawy prawnej w odniesieniu do tej inicjatywy.

4.1.3 Ponadto wniosek Komisji nie jest zgodny z zapisaną w Traktacie UE zasadą pomocniczości, ponieważ w przeciwieństwie do spółki europejskiej (SE) czy spółdzielni europejskiej (SCE) nie zawiera wymogu transgraniczności, a tym samym dotyczy nie tylko zagadnień transgranicznych, ale także czysto krajowych. Oznacza to, że także osoba, która zamierza prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie w kraju, będzie mogła założyć SUP *ex nihilo* (całkowicie nową spółkę). Dyrektywa ma umożliwić także przekształcenie krajowej formy prawnej w SUP bez transgranicznych powiązań. Prawo wspólnotowe tworzy zatem nową krajową formę prawną, która bezpośrednio konkuruje z krajowymi formami prawnymi. Niezależnie od sprzeczności z zasadą pomocniczości, art. 50 ust. 2 lit. f) TFUE wymaga, by miejsca prowadzenia działalności znajdowały się w różnych państwach członkowskich. Z tego powodu EKES wnosi, by z formy prawnej SUP mogły korzystać tylko przedsiębiorstwa prowadzące działalność transgraniczną, które w momencie złożenia wniosku o rejestrację prowadziły działalność w co najmniej dwóch państwach członkowskich lub mogą przekonująco dowieść, że rozpoczną działalność w co najmniej dwóch państwach członkowskich po upływie pewnego czasu (np. dwóch lat) od rejestracji. Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie statutu fundacji europejskiej⁽⁷⁾ oraz wstępne sprawozdanie Parlamentu Europejskiego mogą tu posłużyć za wzór.

4.1.4 Komisja podkreśla, że celem wniosku jest ułatwienie MŚP działalności transgranicznej i tworzenia spółek zależnych w innych państwach członkowskich. Zapomina jednak odpowiednio zagwarantować planowane wsparcie MŚP poprzez ograniczenie zakresu obowiązywania. Aby zapewnić wsparcie MŚP w kontekście wniosku dotyczącego dyrektywy, potrzebne jest ograniczenie zakresu obowiązywania dyrektywy do tychże przedsiębiorstw. Na kryterium ograniczenia zakresu dobrze nadaje się dyrektywa 2013/34/UE (dyrektywa o rachunkowości)⁽⁸⁾. Obowiązuje ona wszystkie spółki kapitałowe i ma zastosowanie w całej Unii. Jedynie przedsiębiorstwa, które spełniają kryteria wielkości zgodnie z art. 3 ust. 2⁽⁹⁾ dyrektywy 2013/34/UE⁽¹⁰⁾, powinny mieć możliwość funkcjonowania jako SUP. Oznaczałoby to, że gdy SUP osiągnie pewną wielkość, musi zmienić formę prawną na inną. Wymogi dotyczące ujawniania informacji pozwalają na łatwe sprawdzenie i skontrolowanie, czy kryteria te są spełnione.

⁽⁷⁾ Zob. przypis 4.

⁽⁸⁾ Zob. przypis 3.

⁽⁹⁾ Na dzień bilansowy nie zostaną przekroczone dwa z trzech następujących kryteriów: suma bilansowa – 4 000 000 euro; przychody netto ze sprzedaży – 8 000 000 euro; przeciętna liczba zatrudnionych w roku obrotowym – 50.

⁽¹⁰⁾ Zob. przypis 3.

4.2 Zakładanie przedsiębiorstw online i minimalny kapitał zakładowy

4.2.1 Zaproponowana przez Komisję obowiązkowa procedura elektronicznej rejestracji spółki może przyczynić się do braku przejrzystości SUP, w wypadku gdy nie będzie wymogu sprawdzenia tożsamości założyciela spółki. Jednakże otrzymanie informacji o prawach i obowiązkach wiążących się z założeniem spółki ma ogromne znaczenie także dla jej założycieli. Trudno jest sprawdzić tożsamość danej osoby drogą elektroniczną. Umożliwienie zakładania spółek online bez kontroli tożsamości byłoby też sprzeczne ze staraniami Komisji mającymi na celu zwalczanie prania pieniędzy.

4.2.2 Zdaniem EKES-u określenie odpowiedniego okresu czasu na założenie SUP jest ważne z punktu widzenia MŚP. Państwa członkowskie powinny móc decydować o tym, czy chcą przewidzieć rejestrację SUP w ramach procedury online. W takim przypadku elektroniczna rejestracja powinna jednak wiązać się z uprzednią kontrolą. Dzięki temu właściwe organy lub notariusz mogliby przede wszystkim sprawdzić tożsamość założyciela i poinformować go o istotnych skutkach prawnych.

4.2.3 Zniesienie minimalnego wymogu kapitałowego i jednocześnie ograniczenie odpowiedzialności wspólnika to dla założyciela spółki sygnał, że ryzyko związane z prowadzeniem działalności ponosi społeczeństwo. To fałszywy obraz, który jest całkowicie sprzeczny z zasadą gospodarki rynkowej. Ustalenie minimalnego wymogu kapitałowego ma również duże znaczenie w kontekście „progu wiarygodności”, ponieważ jest dla założyciela przedsiębiorstwa sygnałem, że w zamian za korzystanie z ograniczenia odpowiedzialności musi on wnieść istotny wkład na poczet ewentualnego ryzyka, a w związku z tym należy starannie szacować szanse i ryzyko związane z projektami. Wysoki i odpowiadający celowi działalności gospodarczej minimalny wymóg kapitałowy stanowi więc zasadniczy element każdej spółki kapitałowej. Zobowiązanie do tworzenia kapitału rezerwowego stanowiłoby właściwy środek, aby zwiększyć poziom kapitału w celu zapobiegania niewypłacalności.

4.2.4 Zdaniem EKES-u oświadczenie o wypłacalności członka zarządu nie może zastąpić wysokiego minimalnego wymogu kapitałowego i odnośnych przepisów dotyczących utrzymania kapitału, zwłaszcza że oświadczenie o wypłacalności w każdym wypadku obciążone jest niepewnością, a ryzyko niewłaściwych prognoz spoczywa na wierzycielu. Oświadczenie o wypłacalności powinno być opatrzone podpisem niezależnego, zewnętrznego biegłego rewidenta.

4.3 Siedziba statutowa

4.3.1 Rozdzielenie siedziby statutowej oraz siedziby zarządu w znacznym stopniu ułatwi SUP unikanie tego porządku prawnego, na którego obszarze obowiązywania faktycznie prowadzą działalność. Różne przykłady świadczą o tym, iż osłabia to ochronę wierzycieli i konsumentów, a także prawa do partycypacji pracowniczej, które łatwo w ten sposób obejść. Całkowicie swobodny, niepowiązany z faktycznym miejscem prowadzenia działalności wybór siedziby statutowej zwiększa przy tym ryzyko nadużyć, także dlatego że o wiele łatwiej będzie wymknąć się spod kontroli władz. Prawa do współdecydowania obowiązujące w państwie członkowskim, w którym dana SUP prowadzi zasadniczą działalność gospodarczą, nie mogą być obchodzone poprzez rejestrację siedziby statutowej w innym państwie członkowskim. Do dzisiaj nie powstał też jednolity europejski rejestr przedsiębiorstw. W związku z tym należałoby pilnie zaradzić temu stanowi rzeczy, zanim rozważy się dalszą liberalizację.

4.3.2 Jeśli siedziba statutowa nie jest tożsama z siedzibą zarządu, może to utrudnić dochodzenie roszczeń, ponieważ w tym kontekście konieczne może być doręczenie pozwu do siedziby statutowej lub wykonanie prawomocnie egzekwowalnego roszczenia w państwie, w którym spółka została zarejestrowana. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że mimo uregulowań europejskich (rozporządzenia w sprawie doręczania dokumentów, rozporządzenia w sprawie europejskiego tytułu egzekucyjnego) doręczenie międzynarodowe jest trudne, wobec czego zarówno sądowe dochodzenie roszczeń, jak i ich egzekwowanie zabierałoby znacznie więcej czasu i byłoby trudniejsze do przeprowadzenia. W dyrektywie bezwzględnie należy więc zawrzeć nakaz tożsamości siedziby statutowej i siedziby zarządu, tak jak zostało przewidziane przez unijnego ustawodawcę w przypadku spółki europejskiej (SE) i spółdzielni europejskiej (SCE).

4.4 Partycypacja pracownicza i ład korporacyjny

4.4.1 Forma prawna spółki, która w całej Unii będzie miała taką samą nazwę oraz będzie opierała się na tych samych głównych zasadach, musi – w zależności od wielkości przedsiębiorstwa – zasadać się również w całej Unii na jednolitych minimalnych standardach w zakresie ustanawiania organu nadzoru oraz partycypacji pracowniczej. W związku z tym należy wprowadzić jednolite uregulowania dotyczące konieczności ustanawiania organu nadzoru (rada nadzorcza lub niewykonawczy członkowie zarządu) oraz partycypacji pracowniczej w SUP (w wypadku przekształcenia spółki – analogicznie jak w uregulowaniach dotyczących SE). W przeciwnym razie wniosek dotyczący dyrektywy doprowadzi do sytuacji wyboru najkorzystniejszego systemu prawnego (*forum-shopping*), a tym samym do powstania konkurencji skutkującej osłabianiem i unicestwianiem krajowych standardów w zakresie prawa spółek, jak również obchodzeniem wymogu dotyczącego partycypacji pracowniczej. Partycypacja pracownicza w radzie nadzorczej jest kluczowym elementem europejskiego modelu społecznego oraz elementem europejskiego ładu korporacyjnego i należy zapobiegać tworzeniu struktur, które pozwolą na obejście wykonywania tego prawa. Z myślą o zapewnieniu jasności nazewnictwa, do nazwy SUP należy także dodać odniesienie do ograniczenia odpowiedzialności oraz do państwa, w którym dokonano rejestracji spółki.

Bruksela, 10 września 2014 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE
